

МЕДИЧНА ОСВІТА

УДК 371.331 + 371.335.5

Головчак І.С.

Сучасна лекція

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

Резюме. Головними критеріями педагогічної та психологічної ефективності лекції є наступні: збудження у слухачів зацікавленості та мотивації, прояв емоційної реакції через подив, парадоксальність, переживання прикладу, виникнення пізнавальної потреби у подальшому самостійному пошуку, поштовх у професійному розвитку особистості майбутнього лікаря під впливом особистості фахівця викладача. Сучасна лекція змінюється у результаті значного збільшення темпів накопичення нових наукових даних, зростання психо-інформаційних навантажень студентів, зростання темпів оновлення професійних технологій. Інтерактивна лекція дозволяє поєднати керуючу роль викладача з високою активністю студентів на основі використання сучасних інтерактивних технологій. Викладання програмного матеріалу здійснюється шляхом активізації знань студентів як ретроспективних, що побудовані на базі міжпредметних зв'язків, так і новостворених, які студент отримує під час лекції за допомогою викладача та самостійного мислення. Ефективність засвоєння курсу значно підвищується за рахунок упровадження мультимедійних технологій, перевагами яких є одночасне використання декількох каналів сприймання студентів, активізація візуального каналу, можливість створення динамічних, наочних навчальних матеріалів, тривимірної візуалізації навчальних об'єктів тощо. Мобільність інформації, можливість копіювання і розмноження покращують якість засвоєння матеріалу.

Ключові слова: інтерактивна лекція, мультимедійні технології.

Лекція (лат. *lectio* - читання) – основна, базова організаційна форма та метод навчання. Основна її мета – формування орієнтовної основи для подальшого самостійного засвоєння слухачами навчального матеріалу. Вузивська лекція – це творча взаємодія викладача зі студентами на змістовому, емоційному, енергетичному, особистісному рівнях. У лекції присутній специфічний фактор людського взаємодіяння та взаємовпливу, що в пізнавальному та емоційному відношенні ефективніше, ніж читання студентами джерел інформації.

Головними критеріями педагогічної та психологічної ефективності лекції є наступні: збудження у слухачів зацікавленості та мотивації, прояв емоційної реакції через подив, парадоксальність, переживання прикладу, виникнення пізнавальної потреби у подальшому самостійному пошуку, поштовх у професійному розвитку особистості майбутнього лікаря під впливом особистості фахівця викладача. Сприйняття лекційного матеріалу має глибоко особистісний характер. Студент сприймає інформацію через призму сприйняття особистості викладача. Ефективність лекції залежить від того, чи вдається лекторові створити специфічний психологічний простір: довіри, симпатії, поваги, особистісної та професійної привабливості [4].

Сучасна лекція змінюється у результаті значного збільшення темпів накопичення нових наукових даних, зростання психо-інформаційних навантажень студентів, зростання темпів оновлення професійних технологій, кількості нових, складних, невизначених ще професійних задач та проблем. Щоразу відбувається активізація досліджень та технологій, що здійснюються в міждисциплінарному контексті. Постійно зростає попит на фахівців-лікарів, що вміють вирішувати сучасні, реальні, складні проблеми, профілактики, діагностики та лікування. Відомий хірург та педагог М.І. Пирогов сформулював оригінальний та сучасний підхід до лекцій в медичному ВУЗі: «Лекції треба читати лише у тому випадку, коли лектор володіє новим, ніде не опублікованим матеріалом, або сам лектор володіє особливим даром слова» [1].

Сьогоднішній рівень підготовки студентів орієнтує викладача на перехід від педагогічного традиціоналізму до

впровадження нових форм і методів проведення лекційного заняття. З цією метою доцільно запровадити читання інтерактивної лекції замість традиційної, яка, як правило, має суто інформаційний характер і побудована переважно на творчій активності викладача, а не студента. Інтерактивна лекція дозволяє поєднати керуючу роль викладача з високою активністю студентів на основі використання сучасних інтерактивних технологій. Викладання програмного матеріалу здійснюється шляхом активізації знань студентів як ретроспективних, що побудовані на базі міжпредметних зв'язків, так і новостворених, які студент отримує під час лекції за допомогою викладача та самостійного мислення [2, 3].

Особливостями інтерактивної лекції є активізація мислення і поведінки студентів, яка має довготривалий характер протягом всього лекційного часу; самостійність навчання та прийняття рішень студентами; постійна взаємодія викладача і студентів. Перевагами інтерактивної лекції є можливість опрацювання великого масиву інформації, налагодження оперативного зворотного зв'язку зі студентами, інтенсифікації педагогічної праці, мобілізація мислення, знань та умінь студента, реалізація інтерактивних методів навчання, досягнення високих результатів навчальної діяльності.

Донесення програмного матеріалу до студентів здійснюється шляхом попереднього структурування матеріалу лекції та вибору найбільш доцільних методів його подання. Для цього використовують відповідні технології навчання як механізм реалізації певних методів навчання. Інноваційні технології побудовані на новітніх методах та засобах навчання, прийомах формування знань і навичок. Інтерактивна лекція повинна бути побудована на основі комплексного застосування найбільш доцільних у кожному конкретному випадку інноваційних технологій [3].

Ефективність засвоєння курсу значно підвищується за рахунок упровадження мультимедійних технологій, можливості яких важко переоцінити. Перевагами мультимедійних технологій є одночасне використання декількох каналів сприймання студентів, активізація візуального каналу, можливість створення динамічних, наочних навчальних матеріалів, тривимірної візуалізації навчальних об'єктів, імітації, моделювання, структурування реальних, складних об'єктів, процесів, абстрактної інформації, досліджень тощо. Наявність зручної навігації, покадрового «перегортання» зображень, функції «стоп-кадру», вибору мови та звукового супроводу, мобільність інформації, можливість копіювання і розмноження покращують якість засвоєння матеріалу.

Для забезпечення головних психолого-педагогічних умов ефективності використання мультимедійних технологій варто уникати перенавантаження лекцій слайдами. Кількість слайдів повинна бути такою, щоб відобразити найбільш важливе, вагоме щодо змісту матеріалу. Кожний слайд необхідно структурувати так, щоб відобразити головне і прибрати другорядне. Текстовий матеріал слід подавати у скороченому, структурованому вигляді, уникаючи великих суцільних текстів. При демонстрації таблиць, діаграм, графіків чітко задавати і коментувати «осі координат», назви критеріїв та показників. Час експозиції слайдів повинен бути зорієнтований на первинне сприйняття студентів, що у 2-3 рази довше, ніж у досвідченого викладача. Необхідно уникати швидкої зміни слайдів, їх «миготіння», що знижує якість сприймання матеріалу. Важливим є використання в слайдах кольорів, що гармонійно поєднуються і природно сприймаються

оком людини [3, 4].

Таким чином, ретельно підготовлена лекція, яка характеризується логічним та послідовним викладом навчального матеріалу, сприятиме повноцінному засвоєнню знань, формуватиме широку професійну компетенцію та загальну культуру.

Література

1. Вітвицька С.С. Проблеми вищої школи у педагогічній спадщині М.І. Пирогова // <http://eprints.zu.edu.ua/2176/1/11.pdf>.
2. Сусь Б.А. Інтерактивна лекція як спосіб активізації самостійної розумової діяльності студентів у вищих технічних закладах освіти / Б.А. Сусь // http://novyn.kpi.ua/2006-1/09_Sus.pdf.
3. Трайнев В.А. Новые информационные коммуникационные технологии в образовании / В.А. Трайнев, В.Ю. Теплишев, И.В. Трайнев // – М.: Издательско-торговая корпорация “Дашков и К”, 2008. – 320 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./ Михайло Михайлович Фіцула.-К.: Академвидав, 2005.-542с.

Головчак І.С.

Современная лекция

Івано-Франківський національний медичний університет,
г. Івано-Франківськ, Україна
e-mail - holovchak@mail.ru

Резюме. Главными критериями педагогической и психологической эффективности лекции являются следующие: возбуждение у слушателей заинтересованности и мотивации, проявление эмоциональной реакции через удивление, парадоксальность, возникновение познавательной потребности в дальнейшем самостоятельном поиске, толчок в профессиональном развитии личности будущего врача под влиянием личности специалиста преподавателя. Современная лекция меняется в результате значительного увеличения темпов накопления новых научных данных, роста психо-информационных нагрузок студентов, роста темпов обновления профессиональных технологий. Интерактивная лекция позволяет совместить управляющую роль преподавателя с высокой активностью студентов на основе использования современных интерактивных технологий. Преподавание программного материала осуществляется путем активизации знаний студентов как ретроспективных, построенные на базе межпредметных

связей, так и новых, которые студент получает во время лекции с помощью преподавателя и самостоятельного мышления. Эффективность усвоения курса значительно повышается за счет внедрения мультимедийных технологий, преимуществами которых является одновременное использование нескольких каналов восприятия студентов, активизация визуального канала, возможность создания динамических, наглядных учебных материалов, трехмерной визуализации учебных объектов и тому подобное. Мобильность информации, возможность копирования и размножения улучшают качество усвоения материала.

Ключевые слова: интерактивная лекция, мультимедийные технологии.

I.S. Holovchak

Modern Lecture

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

holovchak@mail.ru

Abstract. The main criteria of efficiency of educational and psychological lectures are igniting students' interest and motivation, expressing emotional responses through surprise, paradoxicality, feeling the example, cognitive need of further independent search, impetus for professional development of future doctor under the influence of professional teacher. Modern lecture changes as a result of a significant increase in the rate of accumulating new scientific data, growth of psycho-emotional informational tension in students' life, increased growth rate of updating professional technology. Interactive lecture allows combination of directive role of the teacher and high students' activity using modern interactive technologies. Teaching the program material is carried out by enhancing students' knowledge, both retrospective based on interdisciplinary connections and gained that are received by students during lectures and independent thinking. Efficiency of assimilating the material is considerably enhanced by the introduction of multimedia technology, the advantage of which is simultaneous use of multiple channels of students' perception, activation of the visual channel, the ability to create dynamic, visual-based learning materials, three-dimensional visualization of learning objects and more. Information mobility, the possibility of copying and distributing improve the quality of learning.

Keywords: interactive lecture, multimedia technology.

Надійшла 16.02.2015 року.

УДК: 378.147+371.315+616.314

Дмитренко І.А.

Тестовий контроль – сучасний підхід до становлення навчального процесу на кафедрі ортопедичної стоматології

Івано-Франківський національний медичний університет
e-mail: dmurenko.i@yandex.ua

Резюме. На сьогоднішній день великою популярністю в Україні у вищих навчальних закладах, крім традиційних методів контролю знань, використовують тестовий контроль з різних спеціальностей.

Тестовий контроль передбачає встановлення рівня успішності окремих студентів в цілому; надає можливість викладачу судити про якість засвоєння теми, своєчасно планувати коригуючі роботи й методику вивчення наступного матеріалу. Завдяки такій навчальній функції сприяє вдосконаленню підготовки студентів, що виявляється у виконанні завдань шляхом повторення, систематизації, уточненням матеріалу. Тому тестовий контроль передбачає розширення увлчення студента про предмет.

Контроль знань, умінь і навичок студентів – невід’ємна складова педагогічного процесу та форм зворотного зв’язку на кафедрі ортопедичної стоматології. Зворотній зв’язок є найбільш досто-

вірним при вдалому поєднанні всіх форм контролю: поточного, проміжного, підсумкового, а також вхідного і заключного.

Тестовий контроль сприяє більш глибокому засвоєнню знань, умінь та навичок. Перевірка та оцінювання дає викладачеві інформацію щодо рівня знань і умінь студентів; дозволяє аналізувати наскільки ефективними є технології навчання, форми, методи і засоби, які використовуються у викладанні.

Ключові слова: ортопедична стоматологія, навчальний процес, тестовий контроль.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень. Оптимізація проведення практичного заняття з ортопедичної стоматології з використанням тестового контролю, яке займає особливе місце серед способів формування та перевірки